

Кафедра туризму та економіки підприємства

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

завідувач кафедри туризму та економіки
підприємства

Людмила БЕЗУГЛА

«25» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«СОЦІАЛЬНО-ЕТИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ В ТУРИЗМІ»

Галузь знань	J Транспорт та послуги
Спеціальність	J3 Туризм та рекреація
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма	«Туристична діяльність»
Спеціалізації	-
Статус	Обов'язкова
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік
Термін викладання	1-й семестр, 1-2 чверть
Мова викладання	українська

Викладачі: лекції – доцент Белобородова М.В., практичні – доцент Бессонова А.В.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

Дніпро
НТУ «Дніпровська політехніка»
2025

Робоча програма навчальної дисципліни «Соціально-етична відповідальність в туризмі» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності ІЗ Туризм та рекреація освітньо-професійної програми «Туристична діяльність». Нац. техн. ун-т. «Дніпровська політехніка», каф. туризму та економіки підприємства. Д.: НТУ «ДП», 2025. 15 с.

Розробниця:

– Белобородова Марія Валеріївна, к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму та економіки підприємства

Робоча програма регламентує:

- мету дисципліни;
- дисциплінарні результати навчання, сформовані на основі трансформації очікуваних результатів навчання освітньої програми;
- базові дисципліни;
- обсяг і розподіл за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;
- програму дисципліни (тематичний план за видами навчальних занять);
- алгоритм оцінювання рівня досягнення дисциплінарних результатів навчання (шкали, засоби, процедури та критерії оцінювання);
- інструменти, обладнання та програмне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

Робоча програма призначена для реалізації компетентнісного підходу під час планування освітнього процесу, викладання дисципліни, підготовки здобувачів до контрольних заходів, контролю провадження освітньої діяльності, внутрішнього та зовнішнього контролю забезпечення якості вищої освіти, акредитації освітніх програм у межах спеціальності.

Погоджено рішенням науково-методичної комісії за спеціальністю ІЗ Туризм та рекреація (242 Туризм і рекреація, 242 Туризм) (протокол № 1 від 25.08.2025 р).

ЗМІСТ

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.....	4
2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	4
3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ	5
4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	5
6. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	7
6.1. Шкали.....	7
6.2. Засоби та процедури	8
6.3. Критерії	9
7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	12
8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ.....	12

1. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В освітньо-професійній програмі «Туристична діяльність» спеціальності ІЗ Туризм та рекреація другого (магістерського) рівня вищої освіти здійснено розподіл програмних результатів навчання (РН) за організаційними формами освітнього процесу. Зокрема, до дисципліни Ф4 «Соціально-етична відповідальність в туризмі» віднесено наступні результати навчання:

РН1	Спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки, критичне осмислення проблем у сфері туризму та рекреації і на межі галузей знань.
РН7	Організовувати співпрацю зі стейкхолдерами, формувати механізми взаємодії суб'єктів туристичного ринку з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.
РН9	Розробляти та реалізовувати проєкти у сфері туризму та рекреації на засадах економічної, соціальної і екологічної ефективності.
РН11	Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері туризму і рекреації.

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців знань з теорії та практики розробки та реалізації соціально-відповідальних проєктів та програм і набуття ними відповідних професійних компетентностей, що забезпечують сталий розвиток туристичних бізнес-структур із дотриманням етичних, моральних та екологічних цінностей. Реалізація мети вимагає трансформації програмних результатів навчання в дисциплінарні.

2. ОЧІКУВАНІ ДИСЦИПЛІНАРНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Шифр РН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
РН1	РН1.1-Ф4	Знати теоретичні аспекти розвитку соціальної відповідальності в туризмі як філософії ведення бізнесу
	РН1.2-Ф4	Знати морально-етичні аспекти туристичної діяльності та уміти аналізувати етичну складову професійної компетентності фахівців сфери туризму
	РН1.3-Ф4	Усвідомлювати екологічні та інші соціально значущі впливи туристичної діяльності на суспільство, зокрема зеленого та волонтерського туризму
РН7	РН7.1-Ф4	Уміти налагоджувати та підтримувати ділові комунікації із вітчизняними та міжнародними суб'єктами туристичного ринку на засадах взаємоповаги, недискримінації та у відповідності із загальнолюдськими морально-етичними цінностями
	РН7.2-Ф4	Уміти вести претензійну роботу та ефективно управляти конфліктами в діяльності суб'єкта туристичного бізнесу
	РН7.3-Ф4	Знати, усвідомлювати та реалізовувати аспекти соціальної відповідальності суб'єкта туристичного бізнесу перед працівниками

Шифр РН	Дисциплінарні результати навчання (ДРН)	
	Шифр ДРН	Зміст
	РН7.4-Ф4	Володіти методами складання та аналізу нефінансової звітності як інструменту розвитку соціальної відповідальності туристичного бізнесу
РН9	РН9.1-Ф4	Опанувати стратегічні аспекти розвитку соціальної відповідальності туристичного бізнесу
	РН9.2-Ф4	Уміти оцінювати результативність соціально відповідальних проєктів із визначенням їхнього ефекту
РН11	РН11.1-Ф4	Вільно спілкуватися державною мовою усно і письмово для обговорення професійних проблем, презентації результатів досліджень та проєктів у сфері соціально-етичної відповідальності туристичного бізнесу

3. БАЗОВІ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна викладається в 1-му семестрі (1, 2 чвертях) відповідно до навчального плану, тому додаткових вимог до базових дисциплін не встановлюється. Міждисциплінарні зв'язки: вивчення курсу ґрунтується на знаннях, отриманих з вивчених дисциплін за попереднім рівнем освіти.

4. ОБСЯГ І РОЗПОДІЛ ЗА ФОРМАМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Вид навчальних занять	Розподіл за формами навчання, години					
	денна			заочна		
	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота	обсяг	аудиторні заняття	самостійна робота
лекційні	60	13	47	60	6	54
практичні	60	26	34	60	6	54
РАЗОМ	120	39	81	120	12	108

5. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

Шифри РН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
	ЛЕКЦІЇ	60
РН1.1-Ф4 РН1.2-Ф4 РН11.1-Ф4	Тема 1. Теоретичні аспекти розвитку соціальної відповідальності бізнесу 1. Еволюція концепції соціальної відповідальності бізнесу 2. Аналіз понять «соціальна відповідальність» та «корпоративна соціальна відповідальність» 3. Підходи до корпоративної соціальної відповідальності	10
РН7.4-Ф4 РН11.1-Ф4	Тема 2. Нефінансова звітність як інструмент розвитку соціальної відповідальності 1. Стандарти підготовки нефінансового звіту 2. Процес підготовки звіту 3. Нефінансова звітність у світі та в Україні	10

Шифри ПР	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
РН9.1-Ф4 РН9.2-Ф4 РН11.1-Ф4	Тема 3. Соціальна відповідальність як чинник забезпечення якості туристичних послуг 1. Поняття якості з точки зору соціально-етичного аспекту 2. Особливості та ознаки якості в туризмі. 3. Взаємовплив якості та споживача туристичних послуг	10
РН1.2-Ф4 РН7.3-Ф4 РН11.1-Ф4	Тема 4. Етична складова у формуванні професійної компетентності фахівців сфери туризму 1. Важливість етики фахівців сфери туризму; 2. Зміст та структура професійної етики як складової професійної культури працівників туристичної сфери; 3. Розвиток та навчання персоналу туристичного підприємства 4. Особиста кар'єрна траєкторія в туризмі.	10
РН1.2-Ф4 РН1.3-Ф4	Тема 5. Відповідальний туризм: екологічний аспект 1. Позитивні та негативні впливи туризму на довкілля 2. Сталий розвиток туризму 3. Екотуризм, сільський зелений туризм та інші форми відповідальних подорожей 4. Екологічні практики в сфері туризму та гостинності	10
РН1.2-Ф4 РН1.3-Ф4	Тема 6. Волонтерський туризм – етичні та практичні аспекти 1. Що таке волонтуризм – історія розвитку, міжнародна та національна практика 2. Громадські, економічні та соціальні засади волонтерського туризму 3. Мотивація туристів-волонтерів 4. Позитивні та негативні наслідки волонтерського туризму	10
Шифри ПР	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	60
РН9.1-Ф4 РН9.2-Ф4 РН11.1-Ф4	1. Практика соціальної відповідальності в туристичному бізнесі та гостинності. Діяльність міжнародних туроператорів, приклади соціально відповідальної діяльності в закладах розміщення, соціальна відповідальність в туристичному транспортному забезпеченні.	5
РН7.4-Ф4 РН11.1-Ф4	2. Аналіз нефінансової звітності туристичних компаній. Методичні підходи до оцінювання соціальної відповідальності туристичного бізнесу.	5
РН7.1-Ф4 РН9.2-Ф4	3. Грантрайтинг: як залучити кошти для соціальних ініціатив? Методики формулювання мети та основних завдань грантового проєкту. Підходи до складання фінансового обґрунтування проєкту. Критерії та процедури оцінки проєктних заявок	5
РН1.1-Ф4 РН1.2-Ф4	4. Основні положення етичного кодексу у сфері туризму. Сталий розвиток туризму. Відповідальний туризм. Загальні норми. Межі компетентності. Повага права інших залишатися іншими. Зазіхання на честь і гідність клієнтів. Ставлення до особистих проблем. Неправильне використання туристичних знань. Бартер з клієнтами.	5
РН1.2-Ф4 РН7.1-Ф4 РН7.2-Ф4	5. Туризм та його соціокультурний тиск. Негативні та позитивні наслідки розвитку туризму для місцевої громади: збереження ідентичності, культурної самобутності та традиційного укладу життя	5
РН1.2-Ф4	6. Масовий туризм та руйнування екосистем.	5

Шифри ПР	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, години
RH7.1-Ф4 RH7.2-Ф4 RH7.3-Ф4	Кейси «Оподаткування в Австрії», «Пляж Ізтузу», приклади екоініціатив в закладах гостинності. Концепція повільного туризму.	
RH1.1-Ф4 RH1.3-Ф4	7. Туризм та його вплив на економіко-правові аспекти. Позитивні та негативні наслідки активної туристичної діяльності для дестинацій.	5
RH1.1-Ф4 RH1.3-Ф4	8. Перспективи розвитку волонтерства як альтернативного виду туризму в Україні та у світі Можливості волонтерських подорожей в та із України: «GoGlobal» та Спілка «Форум». «G Adventures» та «Discover Corps» - волонтерський туризм міжнародного рівня	5
RH1.2-Ф4 RH7.1-Ф4 RH7.2-Ф4	9. Реабілітація як напрям соціально-орієнтованого туризму під час війни. Психологічна допомога військовим та членам їхніх родин – чим може допомогти туризм? Відпочинок соціально незахищених верств населення – етико-правові аспекти.	5
RH7.1-Ф4 RH11.1-Ф4	10. Етика ділових комунікацій, культура бізнес-спілкування Маніпуляції в бізнес-комунікаціях. Основи комунікативної компетентності фахівця з туризму. Вимоги до співробітників туристичної компанії. Корпоративна культура на підприємствах туризму.	5
RH7.2-Ф4 RH11.1-Ф4	11. Методики управління конфліктами в сфері обслуговування Управління конфліктами на прикладі готелю Рейкартц. Практичні навички роботи із претензіями клієнтів в збутовій діяльності туристичної компанії.	5
RH1.2-Ф4 RH9.1-Ф4 RH9.2-Ф4	12. Соціально відповідальні практики в Європі та Україні у зв'язку із війною. Кейси закладів розміщення та харчування, перевізників.	5
РАЗОМ		120

6. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

Оцінювання досягнень здобувачів здійснюється за допомогою прозорих процедур, що ґрунтуються на об'єктивних критеріях відповідно до Положення університету «Про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти», <http://surl.li/bgruz>. Досягнутий рівень компетентностей відносно очікуваних, що ідентифікований під час контрольних заходів, відображає реальний результат навчання здобувачів за дисципліною.

6.1. Шкали

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП» здійснюється за рейтинговою (100-бальною) та інституційною шкалами. Остання необхідна (за офіційною відсутністю національної шкали) для конвертації (переведення) оцінок мобільних здобувачів.

Шкали оцінювання навчальних досягнень здобувачів НТУ «ДП»

Рейтингова	Інституційна
90...100	відмінно / Excellent
74...89	добре / Good
60...73	задовільно / Satisfactory
0...59	незадовільно / Fail

Кредити навчальної дисципліни зараховуються, якщо здобувач отримав підсумкову оцінку не менше 60-ти балів. Нижча оцінка вважається академічною заборгованістю, що підлягає ліквідації відповідно до Положення про організацію освітнього процесу НТУ «ДП».

6.2. Засоби та процедури

Зміст засобів діагностики спрямовано на контроль рівня сформованості знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності та автономії здобувачів за вимогами НРК до 7-го кваліфікаційного рівня під час демонстрації регламентованих робочою програмою результатів навчання.

Здобувачі на контрольних заходах мають виконувати завдання, орієнтовані на демонстрацію дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики, що надаються здобувачам на контрольних заходах у вигляді завдань для поточного та підсумкового контролю, формуються шляхом конкретизації вихідних даних та способу демонстрації дисциплінарних результатів навчання.

Засоби діагностики (контрольні завдання) для поточного та підсумкового контролю дисципліни затверджуються кафедрою.

Види засобів діагностики та процедур оцінювання для поточного та підсумкового контролю дисципліни подано нижче.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання	виконання завдань під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів
практичні	контрольні завдання	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час заліку за бажанням здобувача

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольних завдань.

За наявності рівня результатів поточних контролів з усіх видів навчальних занять не менше 60 балів, підсумковий контроль здійснюється без участі студента

шляхом визначення середньозваженого значення поточних оцінок.

Незалежно від результатів поточного контролю кожен студент під час заліку має право виконувати ККР, яка містить завдання, що охоплюють ключові дисциплінарні результати навчання.

Кількість конкретизованих завдань ККР повинна відповідати відведеному часу на виконання. Кількість варіантів ККР має забезпечити індивідуалізацію завдання.

Значення оцінки за виконання ККР визначається середньою оцінкою складових (конкретизованих завдань) і є остаточним.

6.3. Критерії

Реальні результати навчання студента ідентифікуються та вимірюються відносно очікуваних під час контрольних заходів за допомогою критеріїв, що описують дії студента для демонстрації досягнення результатів навчання.

Для оцінювання виконання контрольних завдань під час поточного контролю лекційних і практичних занять в якості критерію використовується коефіцієнт засвоєння, що автоматично адаптує показник оцінки до рейтингової шкали:

$$O_i = 100 a/m,$$

де, a – число правильних відповідей або виконаних суттєвих операцій відповідно до еталону рішення; m – загальна кількість запитань або суттєвих операцій еталону.

Індивідуальні завдання та комплексні контрольні роботи оцінюються експертно за допомогою критеріїв, що характеризують співвідношення вимог до рівня компетентностей і показників оцінки за рейтинговою шкалою.

Зміст критеріїв спирається на компетентнісні характеристики, визначені НРК для другого (магістерського) рівня вищої освіти (подано нижче).

Загальні критерії досягнення результатів навчання для 7-го кваліфікаційного рівня за НРК

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
Знання		
- спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні наукові здобутки у сфері професійної діяльності або галузі знань і є основою для оригінального мислення та проведення досліджень, критичне	Відповідь відмінна – правильна, обґрунтована, осмислена. Характеризує наявність: – спеціалізованих концептуальних знань на рівні новітніх досягнень; – критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей	95-100
	Відповідь містить не грубі помилки або описки	90-94
	Відповідь правильна, але має певні неточності	85-89
	Відповідь правильна, але має певні неточності й недостатньо обґрунтована	80-84
	Відповідь правильна, але має певні неточності, недостатньо обґрунтована та осмислена	74-79
	Відповідь фрагментарна	70-73

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
осмислення проблем у галузі та на межі галузей знань	Відповідь демонструє нечіткі уявлення студента про об'єкт вивчення	65-69
	Рівень знань мінімально задовільний	60-64
	Рівень знань незадовільний	<60
Уміння/навички		
- спеціалізовані уміння/навички розв'язання проблем, необхідні для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою розвитку нових знань та процедур; - здатність інтегрувати знання та розв'язувати складні задачі у широких або мультидисциплінарних контекстах; - здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності	Відповідь характеризує уміння: – виявляти проблеми; – формулювати гіпотези; – розв'язувати проблеми; – оновлювати знання; – інтегрувати знання; – провадити інноваційну діяльність; – провадити наукову діяльність	95-100
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності з не грубими помилками	90-94
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації однієї вимоги	85-89
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації двох вимог	80-84
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації трьох вимог	74-79
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності, але має певні неточності при реалізації чотирьох вимог	70-73
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання в практичній діяльності при виконанні завдань за зразком	65-69
	Відповідь характеризує уміння/навички застосовувати знання при виконанні завдань за зразком, але з неточностями	60-64
	Рівень умінь/навичок незадовільний	<60
Комунікація		
- зрозуміле і недвозначне донесення власних знань, висновків та аргументації до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються	Зрозумілість відповіді (доповіді). <i>Мова:</i> правильна; чиста; ясна; точна; логічна; виразна; лаконічна. <i>Комунікаційна стратегія:</i> – послідовний і несуперечливий розвиток думки; – наявність логічних власних суджень; – доречна аргументації та її відповідність відстоюваним положенням; – правильна структура відповіді (доповіді); – правильність відповідей на запитання; – доречна техніка відповідей на запитання; – здатність робити висновки та формулювати пропозиції; – використання іноземних мов у професійній діяльності	95-100

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Достатня зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія з незначними хибами	90-94
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано три вимоги)	85-89
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано чотири вимоги)	80-84
	Добра зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано п'ять вимог)	74-79
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та доречна комунікаційна стратегія (сумарно не реалізовано сім вимог)	70-73
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано дев'ять вимог)	65-69
	Задовільна зрозумілість відповіді (доповіді) та комунікаційна стратегія з хибами (сумарно не реалізовано 10 вимог)	60-64
	Рівень комунікації незадовільний	<60
Відповідальність і автономія		
- управління робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів; - відповідальність за внесок до професійних знань і практики та/або оцінювання результатів діяльності команд та колективів; - здатність продовжувати навчання з високим ступенем автономії	Відмінне володіння компетенціями: – використання принципів та методів організації діяльності команди; – ефективний розподіл повноважень в структурі команди; – підтримка врівноважених стосунків з членами команди (відповідальність за взаємовідносини); – стресовитривалість; – саморегуляція; – трудова активність в екстремальних ситуаціях; – високий рівень особистого ставлення до справи; – володіння всіма видами навчальної діяльності; – належний рівень фундаментальних знань; – належний рівень сформованості загально-навчальних умінь і навичок	95-100
	Упевнене володіння компетенціями відповідальності і автономії з незначними хибами	90-94
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано дві вимоги)	85-89
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано три вимоги)	80-84
	Добре володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано чотири вимоги)	74-79
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано п'ять вимог)	70-73
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (не реалізовано шість вимог)	65-69

Опис кваліфікаційного рівня	Вимоги до знань, умінь/навичок, комунікації, відповідальності і автономії	Показник оцінки
	Задовільне володіння компетенціями відповідальності і автономії (рівень фрагментарний)	60-64
	Рівень відповідальності і автономії незадовільний	<60

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

На навчальних заняттях здобувачі повинні мати: гаджети з можливістю підключення до Інтернету; перевірений доступ до застосунків Microsoft Office: Teams, Moodle; інстальований на ПК та /або мобільних гаджетах пакет програм Microsoft Office (Word, Excel, Power Point); активований акаунт університетської пошти на Office365.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Абрамова А. Г., Мирошник Ю. А. Еко-тренд в сфері гостинності: економічні та соціальні аспекти. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7904> DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.82

2. Балусєва О. В., Боднарук О.В. Соціальна відповідальність: навчальний посібник. Маріуполь. ДонДУУ, 2017. 284 с.

3. Барна М., Тучковська І. Безбар'єрне середовище для осіб з інвалідністю в туризмі. *Herald of Lviv University of Trade and Economics Economic sciences*. 2020. № 61. С. 5-11. DOI: 10.36477/2522-1205-2020-61-01.

4. Безугла Л.С., Белобородова М.В., Герасименко Т.В. Формування інклюзивно-реабілітаційного туризму в Україні. *Інновації та технології в сфері послуг і харчування*. 2022. № 2 (6). С. 20-25.

5. Білецька І., Романчукевич М. Соціально відповідальна поведінка суб'єктів бізнесу на неокупованих територіях України в умовах війни: аспекти маркетингу і менеджменту. *Modeling the development of the economic systems*. 2022. № 2. С. 85–91. <https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-11>

6. Белобородова М. Соціальна відповідальність закладів індустрії гостинності в Україні: ретроспективний аналіз. *Економічні горизонти*. 2023. № 3(25). С. 36–46. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.3\(25\).2023.286654](https://doi.org/10.31499/2616-5236.3(25).2023.286654)

7. Белобородова М.В., Іващенко І.М. Шляхи екологізації туристичного транспортного забезпечення. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць*. 2023. № 2 (83). С. 144-155. <https://doi.org/10.31375/2226-1915-2023-2-144-155>

8. Белобородова М.В., Юрчишина Л.І. Сучасні бізнес-комунікації та міжнародний етикет в сфері обслуговування. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 70. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/70-2023>

9. Белобородова М.В., Бессонова А.В. Ways of greening services in recreational facilities of Ukraine. *Інфраструктура ринку*. 2022. № 68. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/68-2022>

10. Белобородова М.В., Хаджинова О.В., Белопольський М.В. Стратегії соціально відповідальної взаємодії бізнесу із зацікавленими сторонами. *Економічний вісник Дніпровської політехніки*. 2022. №4. С. 115-121. <https://doi.org/10.33271/ebdut/80.115>
11. Бойко М., Бабенко О. Корпоративна соціальна відповідальність в туризмі: передумови формування та реалізації. *Ефективна економіка*. 2014. № 12. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3603>
12. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
13. Гусева О. Ю. Соціальна відповідальності бізнесу в Україні: поточний стан та перспективи розвитку. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 4. С. 47-55. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esmebi_2018_4_8.
14. Грицина Л. А. Формування концепції корпоративної соціальної відповідальності підприємств у контексті циклічності розвитку світової економіки. *Наука й економіка*. 2013. Вип. 4(1). С. 251-254.
15. Джинджоян В. В. Аналіз туристичних підприємств України в контексті реалізації соціальних функцій. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7897>. DOI: 10.32702/2307-2105-2020.5.75
16. Державні будівельні норми України. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. ДБН В.2.2-40:2018 Із зміною № 1. Київ, Міністерство розвитку громад та територій України, 2022. URL: https://dbn.co.ua/load/normativy/dbn/dbn_v_2_2_40/1-1-0-1832
17. ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT). URL: http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=91617
18. ДСТУ ISO 22483:2022 Туризм та пов'язані з ним послуги. Готелі. Вимоги до послуг (ISO 22483:2020, IDT) http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=98988
19. Кирилюк І., Чвертко Л. Волонтерський туризм як інструмент соціальної інтеграції вимушено переміщених осіб під час російського воєнного вторгнення. *Економічні горизонти*. 2023. № 1(23). С. 80–91. [https://doi.org/10.31499/2616-5236.1\(23\).2023.273362](https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(23).2023.273362)
20. Кочубей Т. Загальні засади створення безбар'єрного середовища для людей з інвалідністю. *Social Work and Education*. 2021. Vol. 8. No. 2. Р. 204-214.
21. Кравцов С., Клімова А. Корпоративна соціальна відповідальність туристичного підприємства: сутність та напрями впровадження *Ефективна економіка*. 2019. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2019.10.62>
22. Лешко Х., Холявка В., Гузар У. Інноваційні складові корпоративної соціальної відповідальності туристичних підприємств в сучасних реаліях. *Економіка та суспільство*. 2021. 28. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-7>
23. Лешко Х. Менеджер з корпоративної соціальної відповідальності у сфері гостинності. *Економіка та суспільство*. 2021. № 33. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-8>

24. Соціальна відповідальність суспільних інститутів: інноваційний та соціально-гуманітарний аспект / [авт. кол.] ; за наук. ред. А. Я. Кузнєцової, Л. К. Семів, З. Е. Скринник. Київ : ДВНЗ «Університет банківської справи», 2019. 287 с

25. Холявка В., Лешко Х. Аналіз нефінансових звітів корпоративної соціальної відповідальності у сфері туризму. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2021. № 1 (61). С. 163–168. <https://doi.org/10.31732/2663-2209-2021-61-163-168>

27. Bezuhla L., Herasymenko T., Bieloborodova M. Volunteering and volunteer tourism: challenges and realities. *Green, Blue and Digital Economy Journal*. 2022. 3(2). P. 1-8. <https://doi.org/10.30525/2661-5169/2022-2-1>

28. Bieloborodova, M., Bessonova S., Bessonova A. Monitoring the sustainability of small and medium business in the regions of Ukraine based on the resource approach. *Public Security and Public Order*. 2022. Vol. 29. P. 3-15.

29. Bieloborodova, M., Yurchyshyna, L., Kaliuzhna, T. Competency-based approach as a factor of tourist enterprise effective personnel policy. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2021. 3 (82). С. 62-68.

30. Bieloborodova M., Bessonova, S. Ensuring the organization's social responsibility based on stakeholder management. *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту*. 2023. № 1 (29). С. 60-69. [https://doi.org/10.58252/2078-1628-2023-1\(29\)-007](https://doi.org/10.58252/2078-1628-2023-1(29)-007)

31. ISO 26000: 2010. Guidance on social responsibility. International Organization for Standardization: Website. URL: <https://www.iso.org/standard/42546.html>

32. Bieloborodova M. The role of rural tourism in the sustainable development of local hromadas. *Науковий журнал «Економіка і регіон»*. 2022. №4 (87). С. 86-94. [https://doi.org/https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4\(87\).2786](https://doi.org/https://doi.org/10.26906/EiR.2022.4(87).2786)

33. European commission. Delivering the European Green Deal. URL: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal/delivering-european-green-deal_en

Навчальне видання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціально-етична відповідальність в туризмі»
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
ОПП «Туристична діяльність» зі спеціальності ІЗ Туризм та рекреація

Розробниця:
Белобородова Марія Валеріївна

В редакції авторки

Електронний ресурс

Видано
у Національному технічному університеті
«Дніпровська політехніка».
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру ДК № 1842
49005, м. Дніпро, просп. Дмитра Яворницького, 19.